



◇ 1. Kevadise seenelaagri osalejad Naissaare tuletorni taustal

# Seenelaagrid aitavad täiendada teavet meie seenestiku kohta

Jane Oja

**E**esti mükoloogiaühingu seenelaagrite ajalugu ulatub aastasse 1964, kui korraldati esimene laager Viidumäe looduskaitsealal. Vahelduva eduga on seenelaagreid peetud kaks korda aastas: kevadel ja sügisel.

Laagripaigaks valitakse looduslikult huvitav või seente poolest vähe uuritud piirkond; siht on õppida seeni tundma ja koguda materjali teadustöö jaoks. Seega on seenelaagritesse oodatud nii valdkonna asjatundjad kui ka lihtsalt huvilised.

Tänavu toimuvad seenelaagrid Naissaarel, kust on teada 440 liiki seeni ja 24 liiki limakuid, nendest kõigist on Eestis haruldased 38 liiki. 18.–20. mail peeti kevadine laager, millest võttis osa 29 seenehuvilist, kaugeim osaleja oli tulnud Mehhikost (◇ 1, 4). Kolme päeva jooksul tehti

**K**utsume kõiki huvilisi 20.–23. septembril seenelaagrisse Naissaarele. Rohkem teavet seenelaagrite ja teiste mükoloogiaühingu tegeviste kohta leiab veebilehelt [www.mukoloogiahing.ut.ee](http://www.mukoloogiahing.ut.ee).

seenevaatlusi Naissaare lõunaosas Kabelikari piirkonnas, kuna sealt on varem leitud esimese kaitsekategooria limatünnikut (*Sarcosoma globosum*). Paraku ei õnnestunud sel korral limatünnikut kohata.

Ühtlasi käidi seeneretkedel saare põhjaosas ja Taani Kuninga aias, mis eristub saare teistest metsadest salumetsakoosluse poolest. Seenelaagri ajal olid väga ilusad päikesepaistelised ilmad, kuid kahjuks on sellised olud ebasoodsad seente viljakehade kasvuks. Seetõttu jäid paljud tavalised kevadseened leidmata, üksikuid küll nähti, kuid

enamasti olid needki kuivanud.

Tavalistest kevadseentest leiti paaris kohas kevadkogriksat (*Gyromitra esculenta*; ◇ 3) ja hiidkogriksat (*G. gigas*) ning ühel korral mürglikit (*Ptychoverpa bohemica*). Taani Kuninga aiast õnnestus näha harilikku kopsusamblikku (*Lobaria pulmonaria*), mis on üsna huvitav leid, sest tegu on kolmanda kaitsekategooria samblikuliigiga. Veel leiti laagri käigus varem vaid neljal korral Eestist kogutud liudseent *Plectania melastoma*, keda Põhja-Eestis kohati viimati 1967. aastal Ida-Virumaal Poruni ürgmetsas.

Kokku pandi kevadlaagris kirja 69 seene vaatlus, muu hulgas leidsid lihheniseerunud seeni ehk samblikke, ning Tartu ülikooli seenekogudesse koguti 13 eksemplari. Leiti 48 seenetaksonit, kõige sagedamini, neljal korral, pandi kirja haavataeliku (*Phellinus tremulae*), kännupessu (*Fomitopsis pinicola*) ja aasta seene



◇ 2. Helle Järv pildistab kevadkogritsat ja Indrek Hiiesalu ning Inga Jüriado uurivad seeneleidu



◇ 3. Kevadkogrits (*Gyromitra esculenta*) on tavaline kevadseen, keda kohati ka kevadise seenelaagri käigus Naissaarel. Kogritsad tunneb ära inimese aju meenutava kübara järgi. Neid võib süüa ainult pärast kupaatamist. Värskel on kogritsad mürgised!

tuletaela (*Fomes fomentarius*) viljakehade vaatlused (◇ 4). Enim kohatigi saarel torikseeni: ligi 35 korral. Seenelaagrite vaatlusnimestikud on kõigile huvilistele kättesaadavad PlutoF platvormi nn rahvateaduse töölaual veebilehel plutof.ut.ee.

Loodame, et eesolev sügislaager on seenerohkem kui kevad. Eelkõige võiks siis leiduda mitmesuguseid lehkseeni, sh haruldasi liike, näiteks valget sirmikut (*Leucoagaricus nymphaeum*), kes kuulub teise kaitsekategooriasse ning keda on Eestis teada vaid kahes leiukohas. ■



Foto: Veiko Kastanje

◇ 4. Tuletaela viljakehade poolest rikas tüvi; pildil seisavad doktorandid Julieta Alvarez-Manjarrez Mehhiko ülikoolist (National Autonomous University of Mexico) ja Saleh Rahimlou Tartu ülikoolist

**Jane Oja** (1984) on mükoloog, Eesti mükoloogiaühingu sekretär.

# Kas tead, kes laulab?



TELLI E-POEST KODULEHEL [WWW.LOODUSAJAKIRI.EE](http://WWW.LOODUSAJAKIRI.EE)